Dosarul: nr.2r-127/24(2-23162937-02-25r-10012024)
Instanța de fond: Judecătoria Criuleni (sediul Central), judecător - A. Bologan

D E C I Z I E

07 martie 2024 municipiul Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău

Avînd în componența sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Anatol Pahopol
Judecătorii Ruxanda Pulbere și Dorin Dulghieru

examinând în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat împotriva încheierii Judecătoriei Criuleni (sediul Central) din 18.12.2023, emisă în cauza civilă, la contestația depusă de Serviciul Fiscal de Stat împotriva lui *****, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Scorici Liliana cu privire la anularea încheierii privind refuzul de a intenta procedura de executare nr.079s-1011/23 din 01 noiembrie 2023, -

C O N S T A T Ă:

Poziția instanței de fond:

1. La data de 16.11.2023, Serviciul Fiscal de Stat a depus contestație împotriva lui *****, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Scorici Liliana cu privire la anularea încheierii privind refuzul de a intenta procedura de executare nr.079s-1011/23 din 01 noiembrie 2023.
2. În motivarea contestației a indicat că, la data de 07 noiembrie 2023, Serviciul Fiscal de Stat a recepţionat încheierea executorului judecătoresc Scorici Lilia cu nr.079s-1011/23 din 01 noiembrie 2023 privind refuzul de a intenta procedura de executare silită în privința debitorului ***** privind încasarea restanței față de Bugetul public național în baza hotărârii seria AH nr.0048245 din 02.08.2022, în sumă totală de 53296,54 lei.
3. Notează că, drept temei de refuz de intentare a procedurii de executare s-a invocat precum că documentul executoriu, hotărârea seria AH nr.0048245 din 02.08.2022, nu este de competența sa.
4. Invocă că, Serviciul Fiscal de Stat a remis spre executare executorului judecătoresc Scorici Lilia, hotărârea seria AH nr.0048245 din 02.08.2022 privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului cu valoare de document executoriu în temeiul art.196 alin.(5) Cod fiscal, prin care s-a hotărât: 1) A executa silit obligația fiscală a contribuabilului ***** în baza Hotărârii seria/nr. AH 0048245

din 02.08.2022 în sumă de 53296,54 lei; 2) Asigurarea aplicării măsurilor de asigurare silită reglementate de Codul fiscal, se pune în sarcina Direcţiei generale recuperare creanțe; 3) Încasarea silită a restanțelor menționate în prezenta hotărâre conform Codului de executare, se efectuează de către executorul judecătoresc competent; 4) Prezenta hotărâre intră în vigoare din data semnării și se execută imediat, inclusiv prin intermediul executorilor judecătorești, în conformitate cu prevederile Codului de executare, după caz.

5. Susține că, documentul executoriu a fost prezentat corect spre executare silită executorului judecătoresc conform competenței teritoriale ale acestuia, în acest sens Statul, în persoana Serviciului Fiscal de Stat a respectat prevederile art.30 din Codul de executare, prin urmare refuzul în primire spre executare, emis de către executor este unul neîntemeiat și contravine principiilor de drept, inclusiv prevederilor art.26 alin.(3) din Legea nr.113 din 17.06.2010 privind executorii judecătorești

6. Consideră că, executorul judecătoresc eronat a interpretat hotărârea seria AH nr.0048245 din 02.08.2022, or prin hotărârea Serviciului Fiscal de Stat privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului expres este menționat că, încasarea silită a restanțelor menționate în prezenta hotărâre, conform Codului de executare, se efectuează de către executorul judecătoresc competent.

7. Indică că, conform pct.(1) în hotărârea seria AH nr.0048245 din 02.08.2022 urmează a executa silit obligația fiscală a contribuabilului, or, art.10 alin.(1) Cod de executare expres menționează executarea silită reprezintă un ansamblu de măsuri, prevăzute de prezentul cod, prin care creditorul realizează, prin intermediul executorului judecătoresc, cu concursul organelor de stat abilitate, drepturile sale, recunoscute printr-un document executoriu, dacă debitorul nu-şi îndeplineşte benevol obligaţiile.

8. Conchide că, noțiunea a executa silit prezumă încasarea silită din contul contribuabilului în beneficiul Serviciului Fiscal de Sta, astfel hotărârea seria AH nr.0048245 din 02.08.2022 cuprinde formulări caracteristice pentru un act privind încasarea sumelor.

9. Susține că, în asemenea situație, refuzul executorului judecătoresc privind executarea silită a documentului executoriu generează încălcarea principiilor de drept, a scopului și sarcinii de bază a procedurii de executare, or potrivit art.1 Cod de executare, procedura de executare are sarcina de a contribui la realizarea drepturilor creditorilor recunoscute printr-un document executoriu prezentat spre executare, în mod stabilit de lege.

10. Prin încheierea Judecătoriei Criuleni (sediul Central) din 18.12.2023, contestația înaintată de Serviciul Fiscal de Stat împotriva lui *****, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Scorici Liliana cu privire la anularea încheierii privind refuzul de a intenta procedura de executare nr.079s-1011/23 din 01 noiembrie 2023 a fost respinsă ca neîntemeiată.

11. La data de 28.12.2023, Serviciul Fiscal de Stat a contestat cu recurs încheierea

Judecătoriei Criuleni (sediul Central) din 18.12.2023, solicitând casarea acesteia cu admiterea integrală a contestației.

Argumentele părților:

12. În motivarea cererii de recurs, invocând argumente identice celor expuse în contestație, a indicat recurentul că, concluzia primei instanțe de respingere a contestației este neîntemeiată și nefondată legal.

Verificarea termenului de declarare a recursului:

13. În conformitate cu prevederile art.425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

14. La caz, Colegiul civil a constatat că încheierea Judecătoriei Criuleni (sediul Central) din 18.12.2023, a fost comunicată recurentului la data de 21.12.2023, contestată cu recurs la data de 28.12.20232023, iar astfel, Colegiul civil constată că recursul este depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

15. Analizând argumentele invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil al Curţii de Apel Chișinău consideră recursul pasibil respingerii cu menținerea încheierii contestate, reieșind din următoarele considerente.

16. În acord cu prevederile art.424 alin.(1) Cod de procedură civilă, curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

17. În conformitate cu prevederile art.426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

18. Potrivit art.427 lit.a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să mențină încheierea.

19. În conformitate cu prevederile art.1 CPC, legislația procedurală civilă a Republicii Moldova reglementează raporturile sociale referitoare la raporturile procesuale civile ce apar la înfăptuirea justiției de către instanțele judecătorești de drept comun în cadrul judecării cauzelor în acțiuni civile, precum şi a altor cauze, date în competența lor de prezentul cod şi de alte legi.

20. În conformitate cu prevederile art.5 alin.(1) CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

21. Conform art.10 alin.(1) Cod civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile şi să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă pînă la proba contrară. Potrivit alineatului (2) același articol, neexercitarea de către persoanele fizice şi juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

22. Din textul art.11 Cod civil se desprinde că, (1) buna-credință este un standard de

conduită a unei părţi, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere şi luarea în cont a intereselor celeilalte părţi la raportul juridic. (2) În special, este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.

23. Articolul 12 Cod civil arată că, caracterul rezonabil, prevăzut într-o dispoziție legală sau într-un act juridic, se apreciază în mod obiectiv, luînd în considerare natura şi scopul elementului supus aprecierii, circumstanțele cazului, precum şi uzanțele şi practicile pertinente.

24. Potrivit art.13 Codul citat, (1) niciun drept subiectiv nu poate fi exercitat predominant în scopul de a cauza altei persoane un prejudiciu sau a-i dăuna în alt mod (abuzul de drept). (2) În cazul abuzului de drept, instanţa de judecată, ţinînd cont de natura şi consecințele acestuia, refuză titularului în apărarea dreptului subiectiv exercitat abuziv sau, după caz, îl obligă la încetarea exercitării abuzive. (3) Dacă abuzul de drept a dus la încălcarea dreptului subiectiv al unei alte persoane, aceasta poate cere repararea prejudiciului cauzat.

25. În conformitate cu dispozițiile art.14 același Cod, (1) nicio persoană nu poate invoca, la întemeierea pretenției sale, fapta ilicită sau de rea-credință pe care tot ea a săvârșit-o sau la care a participat. (2) Nicio persoană nu poate obține un avantaj din comportamentul său ilicit sau de rea-credință.

26. Articolul 1 Cod de executare identifică că, (1) procedura de executare are sarcina de a contribui la realizarea drepturilor creditorilor recunoscute printr-un document executoriu prezentat spre executare, în modul stabilit de lege. (2) În scopul îndeplinirii sarcinii prevăzute la alin.(1), legislația privind executarea stabilește competența executorului judecătoresc, modul şi condițiile de executare silită a documentelor executorii.

27. Din textul art.10 alin.(1) Cod de executare se desprinde că, executarea silită reprezintă un ansamblu de măsuri, prevăzute de prezentul cod, prin care creditorul realizează, prin intermediul executorului judecătoresc, cu concursul organelor de stat abilitate, drepturile sale, recunoscute printr-un document executoriu, dacă debitorul nu-şi îndeplinește benevol obligațiile.

28. Din textul art.21 Cod de executare se desprinde cert că, (1) executorul judecătoresc este unica persoană autorizată să efectueze executarea silită a documentelor executorii. (2) Efectuarea actelor de executare silită de către alte persoane atrage răspunderea prevăzută de lege.

29. În continuare Colegiul notează că, potrivit art.61 Cod de executare, executorul judecătoresc refuză intentarea procedurii de executare dacă: a) documentul nu este de competența sa; b) termenul de prezentare a documentului spre executare a expirat; c) documentul nu este întocmit în conformitate cu prevederile art.14 din prezentul cod; d) documentul este înaintat de persoana care nu are împuternicirile respective, stabilite

în modul prevăzut de legislaţie; e) termenul de executare benevolă acordat prin lege sau indicat în documentul executoriu nu a expirat; f) documentul a fost executat
30. Articolul 161 alin.(1) Cod de executare statuează cert că, actele de executare întocmite de executorul judecătoresc sau acţiunile/inacţiunea acestuia pot fi contestate de către părţi şi de alți participanți la procesul de executare, precum şi de terții care consideră că prin actele de executare sau acţiunile/inacţiunea executorului judecătoresc le-a fost încălcat un drept recunoscut de lege. Actele de executare întocmite de executorul judecătoresc nu pot fi contestate dacă din momentul săvîrşirii lor au trecut mai mult de 6 luni.
31. În conformitate cu dispozițiile art.163 alin.(1) Cod de executare, reclamațiile din cererea privind contestarea actelor de executare întocmite de executorul judecătoresc sau a acțiunilor/inacțiunii acestuia se înaintează împotriva creditorului sau debitorului. Cererea se judecă în condițiile Codului de procedură civilă. Executorul judecătoresc atras din oficiu în calitate de intervenient accesoriu este obligat să prezinte instanţei de judecată copia certificată a procedurii de executare şi să dea explicații scrise referitoare la actele contestate. Potrivit alineatului (2) același articol, în cazul contestării actului întocmit de executorul judecătoresc, sarcina probațiunii este pusă în seama reclamantului. Alineatul (3) același articol statuează că, actele de executare întocmite de executorul judecătoresc, legale în fond, nu pot fi anulate pe motive formale.
32. În corespundere cu dispozițiile art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar potrivit art.123 alin.(6) Cod de procedură civilă faptele invocate de una din părţi nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.
33. Din materialele dosarului Colegiul civil a stabilit că, la data de 02.08.2022, Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Recuperare Creanțe a emis hotărârea seria AH nr.0048245 privind executarea silită a obligaţiei fiscale a contribuabilului ***** cu valoare de document executoriu, în temeiul art.196 alin.(5) Codul fiscal, prin care s-a hotărât: 1) A executa silit obligația fiscală a contribuabilului ***** în baza Hotărârii seria/nr. AH 0048245 din 02.08.2022 în sumă de 53296,54 lei; 2) Asigurarea aplicării măsurilor de asigurare silită reglementate de Codul fiscal, se pune în sarcina Direcţiei generale recuperare creanțe; 3) Încasarea silită a restanțelor menționate în prezenta hotărâre conform Codului de executare, se efectuează de către executorul judecătoresc competent; 4) Prezenta hotărâre intră în vigoare din data semnării și se execută imediat, inclusiv prin intermediul executorilor judecătorești, în conformitate cu prevederile Codului de executare, după caz /f.d.8/.
34. Prin încheierea nr.079s-1011/23 din 01 noiembrie 2023, executorul judecătoresc Scorici Lilia a refuzat în primirea documentului executoriu spre executare, din cauza că hotărârile de stabilire a restanței emise de organul fiscal nu cad sub incidența art.11 Cod de executare /f.d.9/.

35. Potrivit art.2 alin.(4) Cod de executare, executorul judecătoresc nu poate refuza executarea unui act dat în competenţa sa, decît în cazurile şi în condiţiile stabilite de lege.
36. În conformitate cu art.8 lit.b) al Legii nr.113 din 17.06.2010 privind executorii judecătorești, executorul judecătoresc este obligat să accepte toate cererile de punere în executare a documentelor executorii, pentru care este competent teritorial, conform prevederilor legii.
37. Codul fiscal la art.194 alin.(1) prevede că, executarea silită a obligaţiei fiscale se efectuează prin: a) încasare a mijloacelor băneşti, inclusiv în valută străină, de pe conturile bancare şi/sau conturile de plăţi ale contribuabilului, cu excepţia celor de pe conturile de credit şi provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social); b) ridicare de la contribuabil a mijloacelor băneşti în numerar, inclusiv în valută străină; c) urmărire a bunurilor contribuabilului, cu excepţia celor consemnate la lit.a) şi b); d) urmărire a datoriilor debitoare ale contribuabililor prin modalităţile prevăzute la lit.a), b) şi c).
38. Art.195 alin.(1) Codul fiscal stabilește că, executarea silită a obligaţiei fiscale se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat, în limitele competenţei, în conformitate cu prevederile legislaţiei în vigoare.
39. Potrivit art.196 alin.(3) și (5) Cod fiscal, (3) în termen de 10 zile lucrătoare de la data primirii cererii prevăzute la art.161 alin.(6), dosarul contribuabilului privind acţiunile de executare silită întreprinse faţă de acesta se va transmite subdiviziunii responsabile a Serviciului Fiscal de Stat în modul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat. (5) Serviciul Fiscal de Stat este în drept să aplice una sau mai multe modalităţi de executare silită a obligaţiei fiscale. Executarea silită a obligaţiei fiscale în modul prevăzut la art.194 alin.(1) lit.b), c) şi d) se face în temeiul unei hotărîri emise de conducerea Serviciului Fiscal de Stat pe un formular tipizat aprobat de Serviciul Fiscal de Stat, care are valoare de document executoriu.
40. Colegiul civil reține că, la caz, atât instanța de fond, cât și executorul judecătoresc Scorici Lilia corect au aplicat prevederile art.195 alin.(1) Cod fiscal, or în cazul de față, prezentei spețe nu îi sunt aplicabile prevederile art.11 lit.p) Cod de executare, având în vedere faptul că actul emis de către Serviciul Fiscal de Stat este un act cu valoare de document executoriu, însă prin sine nu reprezintă un document executoriu, or legiuitorul intenționat a delimitat documentul executoriu de actele cu valoare de document executoriu.
41. Instanța de recurs concluzionează că, art.195 Cod fiscal fără echivoc indică că executarea silită a obligației fiscale se efectuează de Serviciul Fiscal de Stat în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.
42. Astfel, prin prisma art.art.195, 196, 197 Cod fiscal, executarea silită a obligației fiscale este acțiunea întreprinsă de organul fiscal, pentru perceperea forțată a restanței - sumă pe care contribuabilul era obligat să o achite la buget, dar pe care nu a plătit-o în termen.

43. Potrivit art.11 lit.j) Cod de executare, sînt documente executorii şi se execută conform normelor stabilite de prezentul cod hotărîrile (deciziile) cu privire la aplicarea de sancţiuni eliberate de autorităţile publice şi/sau de alte instituţii abilitate prin lege cu funcţii de reglementare şi de control.
44. Conform art.11 lit.p) Cod de executare, sînt documente executorii şi se execută conform normelor stabilite de prezentul cod: actele emise de către Serviciul Fiscal de Stat privind dispunerea încasării sumelor.
45. Astfel, Colegiul concluzionează că, Serviciul Fiscal de Stat este un organ de stat autoritate publică abilitată prin lege cu funcție de control, în sensul art.11 lit.j) Cod de executare.
46. Prin urmare, deciziile acestuia sunt titluri executorii în acest sens, însă la caz, hotărârea Serviciului Fiscal de Stat, privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului, reprezintă o hotărâre cu valoare de document executoriu, prin care se constată sau se consemnează existența unei creanțe fiscale ajunsă la scadență, supusă executării silite și nicidecum nu sunt acte, prin care se dispune încasarea unei sume sau o decizie de sancționare.
47. Colegiul civil a stabilit că, de fapt, executarea prin intermediul executorilor judecătorești nu este o regulă generală, abilitarea executorului judecătoresc cu executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului fiind o modalitate alternativă, după caz, iar cazurile respective urmează a fi reglementate expres, iar în prezenta situație se exclude executarea potrivit Codului de executare, prin intermediul executorului judecătoresc.
48. Din aceste raționamente, Colegiul Civil consideră că, instanța de fond, corect și întemeiat, a ajuns la concluzia că Serviciul Fiscal de Stat deține competențe și pârghii legale prevăzute de Codul fiscal ce urmează a fi aplicate la executarea hotărârilor emise de organul fiscal și subdiviziunile acesteia.
49. Prin urmare, în circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră că, prima instanță justificat și argumentat, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor importante, având în susținere cadrul legal aplicabil speței, corect a ajuns la concluzia de a respinge contestația depusă de Serviciul Fiscal de Stat și în această ordine reține că respectarea principiului preeminenței dreptului constituie una din exigențele unui proces echitabil în sensul art.6 par.(1) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale (Roşca c. Moldovei, nr.6267/02 din 22.03.2005, par.24, f.d.28). Inserat în preambulul Convenției Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atît un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât şi parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.
50. În contextul celor expuse, Colegiul civil reiterează justețea concluziei instanței

de fond, motiv pentru care ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și a menține încheierea contestată.
51. În conformitate cu prevederile art.427 lit.a), art.428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ, -

D E C I D E:

Se respinge recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat.

Se menține încheierea Judecătoriei Criuleni (sediul Central) din 18.12.2023, emisă în cauza civilă, la contestația depusă de Serviciul Fiscal de Stat împotriva lui *****, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Scorici Liliana cu privire la anularea încheierii privind refuzul de a intenta procedura de executare nr.079s-1011/23 din 01 noiembrie 2023.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței
Judecătorul Anatol Pahopol

Judecătorii: Ruxanda Pulbere

Dorin Dulghieru